

Papon

França ha pasat comptes amb la part més negra de la seva història contemporània. Condemnant a deu anys de presó Maurice Papon per "complicitat en crims contra la humanitat", el jurat de la ciutat de Bordeus no solament ha castigat aquest alt funcionari, responsable de la detenció i deportació de 1.690 persones als camps d'extermini nazi, sinó tots els individus qualificats, per primera vegada, de "criminals de despatx", que van servir el règim col·laboracionista de Vichy.

El procés de Papon ha estat el procés penal més llarg de la història judicial francesa des del final de la Segona Guerra Mundial. Disset anys d'instrucció del sumari i sis mesos d'audiències han permès d'examinar amb tota cura la complexa vida d'aquest home de vuitanta-set anys que fou secretari general de la policia al departament de la Gironda durant l'ocupació alemanya i ministre amb el general De Gaulle. Cal recordar que, els dos processos tinguts a França per crims contra la humanitat han estat fins ara el de Klaus Barbie (Lió, d'11 de maig a 3 de juliol de 1987), i el de Paul Touvier (Versalles, del 17 de març al 20 abril de 1994).

La llarga durada de la vista ha estat deguda bàsicament a l'organització dels debats i a les interrupcions degudes a la salut de Maurice Papon, hospitalitzat en dues ocasions i que també va sofrir la mort de la seva esposa, cinc dies abans de fer-se públic el veredict final. És la primera vegada que un procés penal s'ha aturat tantes vegades i durant tant de temps. Això ha fet difícil la continuïtat dels debats i ha originat, fins i tot, un cert caos entre els participants. Els vint-i-dos advocats representants de les acusacions populars han necessitat quaranta-dues hores per a exposar les seves argumentacions. Jean-Marc Varaut, el principal defensor de Maurice Papon, ha parlat durant quinze hores (cinc matins seguits), i 6.300 documents s'han presentat durant la vista. Cinc tècnics d'una societat privada de producció han treballat permanentment per filmar les 376 hores del procés, val a dir, més de 1.500 videocassetts. En total s'han distribuït 19.500 creden-

cial d'assistència als debats, 4.200 d'ells per a escolars.

Per a Arno Klarsfeld, en el grup d'advocats acusadors, el procés Papon ha estat la seva plataforma de llançament mediàtica. Aquest jove advocat de trenta-un any, fill de Serge i Beate Klarsfeld, dos veterans "caçadors" de nazis, ha deixat clar des del primer dia que coneixia a fons el sumari, i n'ha assenyalat sense descans totes les declaracions dubtoses i els aspectes més foscos. Iconoclasta entre els seus col·legues, irritant dins la per-

tinència, Arno Klarsfeld ha protagonitzat topades fortes amb el president de la sala, el magistrat Jean-Louis Castegnède, de qui sospitava que volia absoldre Papon i s'ha convertit en una mena de "mosca collonera" que, a cada audiència, revelava memòries i feia vibrar els assistents. Tot seguit de feta pública la sentència, Arno Klarsfeld deia que el poble francès havia donat un doble veredict. "D'entrada, la condemna de Maurice Papon, per lliurar infants jueus a la Gestapo. Després, la condemna de Vichy, que va participar en la cacera de les famílies jueves, és una condemna completa de tot l'aparell d'estat de Vichy a través de Maurice Papon, que n'és el símbol. És, doncs, un veredict que restarà escrit en el futur (...) L'administració

de demà ha de ser una administració amb consciència i amb ànima".

Durant el judici els defensors de Papon van intentar de presentar-lo com una mena de "resistent a Vichy", però els documents i els testimonis que l'implicaven en la deportació de centenars de jueus de Bordeus eren massa importants per a camuflar-los amb una maniobra intoxicadora d'aquesta mena. La condemna del vell funcionari col·laboracionista —encara en llibertat fins que no s'exameni el seu recurs de cassació d'aquí a deu o dotze mesos— ha estat molt ben rebuda per tothom. Joseph Sitruk, el gran rabí de França, ha declarat que, a més de ser una "victòria pòstuma de les víctimes", és també una lliçó per a les noves generacions: "els joves francesos cal que sàpiguen que tenen el deure de desobeir quan un estat és immoral". ■

XAVIER VINADER

"Comdemnant a deu anys de presó Maurice Papon, el jurat de Bordeus no solament ha castigat aquest alt funcionari, sinó tots els 'criminals de despatx' que van servir el règim de Vichy."